

DOI: 10.30840/2413-7065.4(85).2022.268323

**ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«УКРАЇНОЗНАВСТВО В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОСВІТИ,
НАУКИ, ГУМАНІТАРНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ»**

25 жовтня 2022 р. у м. Києві, у приміщенні Науково-дослідного інституту українознавства МОН України (далі – НДІУ), вул. Ісаакяна, 18, відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція «Українознавство в системі національної освіти, науки, гуманітарної політики держави» (формат проведення – офлайн та онлайн). Науковці та освітяни України обговорили низку проблем, які постали перед гуманітаріями під час неоголошеної російсько-української гібридної війни, зокрема: формування цілісного українського гуманітарного простору, впровадження в освітній і суспільно-політичний дискурс концепції національно-патріотичного виховання молоді й українознавства як вагомій навчальної державницької дисципліни, відновлення НДІУ як потужної

наукової інституції, актуалізація нагальних питань розвитку українознавства як інтегративної наукової системи тощо. Учасники поважного наукового форуму ставили гострі питання, осмислювали й актуалізували проблеми, які турбують українське суспільство на початку ХХІ ст. та в умовах повномасштабного вторгнення Збройних сил РФ в Україну, й пропонували шляхи їх розв’язання.

Задля успішного проведення наукового форуму був сформований організаційний комітет. Його очолили: доктор економічних наук, державний секретар Міністерства освіти і науки України С. В. Захарін та доктор філософії, професор, в. о. директора НДІУ МОН України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки В. Г. Чернець. Заступниками співголів оргкомітету стали:

Учасники наукового форуму

доктор історичних наук, професор, заступник директора НДІУ А. І. Павко та кандидат історичних наук, завідувач відділу української етнології НДІУ Ю. С. Фігурний. До оргкомітету увійшли: помічник директора НДІУ Г. О. Богданович; кандидат філософських наук, старший науковий співробітник відділу освітніх технологій та популяризації українознавства НДІУ С. М. Бойко; доктор історичних наук, доцент, завідувачка відділу історичних пам'яток НДІУ І. О. Ворончук; кандидат історичних наук, завідувачка відділу освітніх технологій та популяризації українознавства НДІУ О. О. Газізова; завідувачка відділу кадрів НДІУ І. В. Дорошенко; кандидат історичних наук, завідувачка відділу історичних студій НДІУ І. Й. Краснодемська; доктор філософських наук, професор, завідувач відділу військово-патріотичного виховання НДІУ В. С. Крисаченко; кандидат історичних наук, вчений секретар НДІУ Ю. О. Лебедева; кандидат соціологічних наук, доцент, завідувачка відділу філософії та геополітики НДІУ К. В. Настояща; головна бухгалтерка

НДІУ Л. Г. Потапенко; в. о. завідувача відділу інформаційного забезпечення та наукових комунікацій НДІУ О. Є. Сцібан; доктор філософських наук, професор, завідувач відділу соціокультурної антропології НДІУ В. Ф. Ятченко.

Оргкомітет провів низку засідань, на яких обговорювалися напрямки роботи наукового заходу, змістове наповнення та формат його проведення, зокрема, вирішував, як у складних умовах повномасштабного вторгнення Збройних сил РФ в Україну, яке розпочалося 24 лютого 2022 р., безпечно провести роботу Всеукраїнського наукового форуму. Спочатку його планувалося провести 14 жовтня 2022 р. Саме цього дня українці відзначають свято Покрови Богородиці, День українського козацтва й свято захисників і захисниць Батьківщини. Проте 10 жовтня 2022 р. після нанесення потужних ракетних ударів по Україні загалом й по Києву зокрема Оргкомітет, турбуючись про життя й здоров'я учасників, прийняв рішення перенести проведення форуму на 25.10. 2022 р.

В. о. директора НДІУ В. Г. Чернець у виступі подякував воїнам Збройних сил України

Треба відзначити, що проведення Всеукраїнської науково-практичної конференції «Українознавство в системі національної освіти, науки, гуманітарної політики держави» здійснено у контексті виконання фундаментальних науково-дослідних робіт, які виконуються науковими співробітниками НДІУ у 2022 р.: 1. «Українське повсякдення ранньомодерної доби: правові та соціальні практики» (керівник – Ворончук І. О.); 2. «Гуманітарні пріоритети консолідації українського суспільства: соціально-ціннісні виміри» (керівник – Крисаченко В. С.); 3. «Концепт ідентичності українства в умовах соціокультурних трансформацій: загрози національній безпеці в гуманітарній сфері» (керівник – Газізова О. О.); 4. «Етнокультурний розвиток сучасного українського суспільства в умовах політики реваншу Російської Федерації» (керівник – Фігурний Ю. С.); 5. «Громада українців Криму: формування, стан, перспективи

і асиміляційні загрози (кінець XVIII – початок XXI ст.» (керівник – Краснодемська І. Й.); 6. «Етногенез українського народу у світлі сучасних наукових даних та методологічних підходів» (керівник – Наливайко С. С.); 7. «Геополітична суб'єктність України в умовах глобальних викликів» (керівник – Настояща К. В.).

Попри всі труднощі, пов'язані прямо й опосередковано з неоголошеною російсько-українською гібридною війною, з дотриманням усіх рекомендацій МОН України науковий форум розпочав свою роботу. З 10.00 до 11.00 було здійснено реєстрацію учасників заходу. У цей же час тривала презентація наукового добробку вчених-українознавців, яку організувала бібліотекар НДІУ О. О. Міт'яй. Об 11.00 відбулося урочисте його відкриття.

Символічно, що під час реєстрації учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Українознавство в системі національної освіти, науки,

гуманітарної політики держави» пролунали сирени повітряної тривоги й вони змушені були призупинити роботу форуму й на деякий час покинути актову залу. Те, що неоголошена російсько-українська гібридна війна стала повсякденною реальністю для всіх українців без винятків, це доконаний факт. Проте українська громадянська нація не злякалася, не капітулювала, а продовжує боротися й, врешті-решт, переможе російських загарбників. Тому після завершення повітряної тривоги гості та учасники повернулися до актової зали щоби розпочати роботу наукового форуму.

Доктор філософії, професор, в. о. директора НДІУ, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки В. Г. Чернець розпочав урочистий захід з хвилини мовчання за загиблими від російської військової агресії. У своєму виступі спочатку він подякував воїнам Збройних сил України за можливість проведення конференції та наголосив на чотирьох

важливих аспектах: «По-перше, ми працюємо в умовах війни. По-друге, зараз до України прикута увага всього світу. По-третє, наразі відбуваються кардинальні зміни у ставленні українців до Української держави. По-четверте, у вогні кровопролитної російсько-української війни формується сучасна українська політична нація. Тому українські вчені мають осмислювати державотворчі та націєтворчі процеси, щоби допомогти розбудові Української держави й впровадженню українознавства в гуманітарну сферу України».

Треба відзначити, що до учасників форуму в режимі онлайн долучилися керівники філій НДІУ за кордоном, зокрема: Анастасія Кравченко (м. Регенсбург, Федеративна Республіка Німеччина), Катерина Мукеді (м. Маямі, Сполучені Штати Америки), Оксана Фейчер (м. Стокгольм, Королівство Швеція), Оксана Гамарник (м. Единбург, Велика Британія). Вони стисло розповіли

Генеральний директор директорату дошкільної, шкільної, позашкільної та інклюзивної освіти МОН України О. В. Єресько

про свою роботу на ниві впровадження українознавства, головні завдання, які поставлені В. Г. Чернецем перед філіями, й практичні способи їх виконання.

З привітанням від очільника МОН України С. М. Шкарлета виступив генеральний директор директорату дошкільної, шкільної, позашкільної та інклюзивної освіти Міністерства освіти і науки України О. В. Єресько. Зокрема, він побажав успішної праці науковцям і освітянам у цей нелегкий для України час. Звертаючись до присутніх, він наголосив: «Ми досі шукаємо чинник, який об'єднає українську націю. Саме українознавство має стати тим вирішальним об'єднавчим фактором, що згуртує та об'єднає всю країну». Також виступаючий наголосив: «Якось я переглядав тести для українських школярів, помітно, що більшість прикладів взято з життя і побуту громадян США, а мало б бути з українських реалій. Українознавство

має закласти фундамент формування й функціонування Української держави, української мови, української освіти й для оновлення системи й гуманітарного простору України».

Доктор філософських наук, професор, академік НАН України та АПН України, президент Національної академії педагогічних наук України В. Г. Кремень у привітальному слові підкреслив, що українознавство допомагає формувати український гуманітарний простір. На його думку, в сучасному українському суспільстві має бути сформована пошана до вояків Української Повстанської Армії. «Я з Сумщини, – відзначив Василь Григорович, – де був потужний партизанський рух, який всіляко підтримувала радянська влада, тоді як бійці Української Повстанської Армії воювали винятково за ідею Самостійної Соборної Держави. Сучасна українська молодь прямо зараз на полі бою успішно

Президент Національної академії педагогічних наук України В. Г. Кремень

захищає Україну й знищує російських агресорів. Також молоде покоління добре опановує модерну західну зброю, яка допомагає йому у цій кривавій борні. Українознавство дуже потрібне не лише зараз, а й у майбутньому. Глобалізація не лише зближує народи, а й значно посилює конкуренцію держав і націй. Саме ті держави й нації, які є консолідованими, будуть перемагати у політиці, економіці, фінансах, культурі тощо. Я бажаю всім нам успішної роботи на науковій конференції».

Директор Департаменту гуманітарної політики Офісу Президента України кандидат мистецтвознавства П. М. Білаш у своєму виступі, зокрема, сказав: «Зараз відбувається потужна консолідація українського суспільства, наразі є потреба в теоретичному обґрунтуванні суспільних процесів, функціонуванні Української Держави й розбудові

*Директор Департаменту гуманітарної політики Офісу Президента України
П. М. Білаш*

громадянського суспільства. Всі ці напрями є важливим полем діяльності для вчених-українознавців». Наостанок виступаючий подякував від Офісу Президента України за добру організацію наукового заходу й ще раз відзначив важливу роль Збройних сил України в обороні України й українців від підступної агресії Російської Федерації.

Перший заступник міністра Міністерства культури та інформаційної політики України доктор філософії Р. В. Карандеев висловив подяку організаторам за запрошення взяти участь у Всеукраїнській науковій конференції. Промовець відзначив, що українська культура сприяє потужному розвитку гуманітарної сфери України, оскільки освіта формує світогляд учнів, а культура задовольняє потреби українських громадян. Виступаючий звернув увагу на виклики глобалізації перед Україною: «Ми маємо стати активними учасниками глобалізаційних процесів. Для того, щоби український народ та його культура не стали музейними артефактами, нам, українцям, треба діяти! Наразі лише музична композиція М. Леонтовича «Щедрик» стала світовим хітом! Необхідно діяти та просувати українські культурні надбання. Музичний інструмент гітара відомий в усьому світі, такий же потенціал має й наша бандура. Треба лише вміло й наполегливо просувати й пропагувати. Зараз Міністерство культури та інформаційної політики України створює передумови для поширення української культури та її пропагування у світі. Наприклад, українська орнаменталістика має великі можливості для розвитку й просування за межі України як українського культурного бренду. Українознавство, на мою думку, теж має значний потенціал:

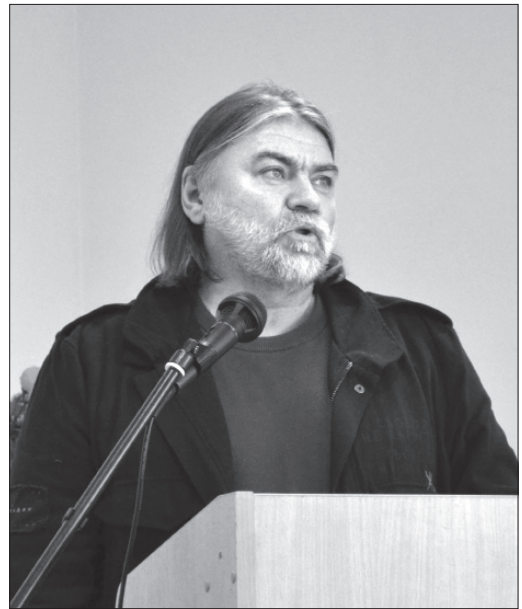

*Перший заступник міністра
Міністерства культури та інформаційної
політики України Р. В. Карандеєв*

використовуючи модерні практики, воно не лише вивчає минуле, сучасне, а й моделює майбутнє України. Наразі українознавство цікавить не лише нас, нам треба виходити за межі України й розповсюджувати знання про нашу Батьківщину по всьому світу. У багатьох світових університетах є кафедри слов'яністики, а нам треба створювати кафедри українознавства, треба використовувати англійську мову як потужний інструмент поширення знань про Україну й український народ. Ми маємо запропонувати Українській державі й українському суспільству нові напрямки розвитку. Українська держава – це модерна держава з великими перспективами».

Заслужений артист України, віцепрезидент Національної академії мистецтв України О. Г. Санін відзначив: «Після 24.02.2022 все змінилося, не

стало старої України. Ми маємо збудувати нову Україну. Кордони України проходять через мозок і серце кожного громадянина України. Маємо знати, що ми захищаємо Україну та її громадян. Ми маємо знати, за що воїни Збройних сил України вбивають ворогів. Ми маємо знати, чому не працює Організація Об'єднаних Націй, чому російські агресори прагнуть нас знищити, опираючись на свої імперські культурні цінності. Українці повинні показати світові самих себе! Ми вистояли, не здалися на милість Збройних сил Російської Федерації, цій великій потужній країні-агресорці. Саме зараз починається нова історія України. Кіномитцям України треба показувати фільми для наших захисників, підтримувати їх звитяжний дух. Генеральний штаб Збройних сил України дозволив військовослужбовцям, які відправляються на ротацію, показувати українські фільми. Наразі формується новий

*Віце-президент Національної академії
мистецтв України О. Г. Санін*

*Ректор Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського
М. О. Тимошенко*

український гуманітарний простір, який має остаточно покінути із залишками радянщини. Я виріс і сформувався як особистість на ваших працях, тому вчені-українознавці надалі мають працювати в ім'я України».

Учасників Всеукраїнської наукової конференції привітав також ректор Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, доктор філософії, професор, заслужений діяч мистецтв України, член-кореспондент Національної академії мистецтв України, академік УТА, академік УАН, Посол миру М. О. Тимошенко.

Доктор філософії, професор, викладач Київської муніципальної академії естрадного та циркового мистецтв, народний артист України І. В. Бобул у вітальному слові, зокрема, наголосив: «Ми збирали в США кошти для Збройних сил України та для українських біженців й мали можливість поспілкуватися з ними.

Попри труднощі (наприклад, у місті Чикаго українські діти навчаються у другу зміну тощо) українці вірять у перемогу Збройних сил України. Колись про Україну й українців у світі знали дуже мало: Чорнобильська техногенна катастрофа, боксери брати Клички, футболіст Андрій Шевченко... А тепер все змінилося. Західні експерти були переконані, що за два-три дні Київ буде захоплений росіянами, а Україна капітулює перед Російською Федерацією. Проте Київ – це не звичайне пересічне місто, це сакральний центр України. В. Путін не зламав нас, а загартував і перетворив український народ у «дамаську сталь». Для України важлива підтримка США, Канади, Великої Британії, Польщі, Литви, Латвії, Естонії, Словаччини, Румунії, Німеччини, Франції й багатьох інших країн, для яких демократичні цінності – не порожній звук. Не всі наші біженці повернуться на Батьківщину, але Україна переможе

Викладач Київської муніципальної академії естрадного та циркового мистецтв І. В. Бобул

й відродиться ще кращою. Українські артисти підтримують Збройні сили України. Разом до Перемоги!».

Доктор історичних наук, старший науковий співробітник Центру українознавства філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка, провідний науковий співробітник Музею книги і друкарства України (м. Київ) С. Р. Кагамлик привітала учасників з відкриттям конференції й наголосила: «Україна приречена перемогти! У ці часи найбільше потерпає українська гуманітарна наука, оскільки її хронічно недофінансовують. Попри усі фінансові негаразди українські гуманітарії, вчені-українознавці в умовах українсько-російської війни виконують свою подвижницьку місію. Українознавство має допомогти наблизити перемогу українського народу над ворогом. Українознавство стає трендом. Ми, вчені-українознавці, маємо у своїх працях

*Старший науковий співробітник
Центру українознавства КНУ
імені Тараса Шевченка С. Р. Кагамлик*

і виступах показати і доказати, що сучасні українці – не жертви, а переможці, позбавлені комплексу меншовартості. Українознавство має стати потужним фундаментом, який формує і надихає український народ досягнути своєї мети, здолати ворога та інтегрувати Україну до ЄС і НАТО. Разом – переможемо!».

Директорка Департаменту культурно-громадського розвитку Маріупольської міської ради Д. В. Трима звернулася з вітальною промовою до учасників конференції та наголосила, що Маріуполь у 2014–2022 рр. став уособленням успіху українського Донбасу, його економічних

Директорка Департаменту культурно-громадського розвитку Маріупольської міської ради Д. В. Трима

досягнень і звершень. «Зараз, – відзначила Діана Володимирівна, – Маріуполь зруйнований та окупований ворогом, але маріупольці не здалися, вони борються і переможуть. Ми відбудуємо Маріуполь й Україну!».

Доктор філологічних наук, професор, академік АН вищої школи України,

фундатор і перший директор НДІУ МОН України П. П. Кононенко розпочав своє відеозвернення до учасників і гостей Всеукраїнської науково-практичної конференції «Українознавство в системі національної освіти, науки, гуманітарної політики держави» зі слів подяки Василю Гнатовичу Чернецю за згоду очолити НДІУ у цей важкий час. Петро Петрович відзначив, що українське питання стало світовим, а пророчі слова І. Франка про мирний час і час війни стали жорстокою реальністю. П. Кононенко наголосив: «Колись на науковій конференції в США після мого виступу мене запитали: «Навіщо Ви роз'єднуєте братні слов'янські народи, ви ж із росіянами один єдиний братній народ?» – На що я відповів: «Це неправда! Ми різні в усьому: в історії, культурі, в побуті й ментальності». У цій війні ми не прагнемо завоювати чужі території, як це споконвіків робили й продовжують робити росіяни. Ми хочемо утвердитися на своїй землі. На своїй, Богом даній, землі! Українознавство визнане світовою науковою системою! Україна – це світова держава з великою перспективою. Колись ми починали активно співпрацювати з усім світом, але внутрішні колаборанти поставили перед нами бар'єри. Сьогодні в Україні гримить війна. Я бачив на власні очі Другу світову, колись нацисти, а тепер рашисти безжалюбно нищать Україну й українців. Проте Україна переможе! Українознавство – це виховання не лише нас, а всього світу! Якщо не я, то хто? Існують проблеми розвитку українознавства. Є нагальна проблема у поверненні НДІУ статусу національного, якого він був позбавлений в незаконний спосіб... Україна – це універсум. Розквіт України – це розквіт людства, це гармонія в собі.

Повернення українознавства у державний стандарт освіти є на часі, оскільки допоможе українізувати гуманітарний простір України й значно посилити національно-патріотичне виховання підрастаючого покоління».

Треба відзначити, що НДІУ дуже плідно співпрацює з Львівською українською гуманітарною гімназією імені Олени Степанів з поглибленим вивченням українознавства та англійської мови. Хоча внаслідок суб'єктивних й об'єктивних причин освітяни не змогли приїхати до Києва, але надіслали дуже оригінальні доповіді й матеріали до Всеукраїнської науково-практичної конференції «Українознавство в системі національної освіти, науки, гуманітарної політики держави». Директорка Львівської української гуманітарної гімназії імені Олени Степанів з поглибленим вивченням українознавства та англійської мови Л. М. Василюшин у своєму відеозверненні до учасників конференції, зокрема, наголосила, що впровадження в освітній процес українознавства є дуже важливим завданням для українських педагогів. Освітяни Львівської української гуманітарної гімназії імені Олени Степанів активно впроваджують у навчально-виховний процес українознавство. Вчителі на своїх уроках використовують навчальну програму з українознавства, підготовлену А. Ціпком, С. Бойко, Т. Бойко, О. Газізовою. Також відбувається взаємовигідна співпраця освітян з науковцями НДІУ, які творчо застосовують їхні наукові напрацювання під час навчального процесу. Особливу увагу звернула виступаюча на активну участь гімназистів у Міжнародному конкурсі з українознавства для учнів 8–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів.

Загалом українознавство розвивається й поступово повертає своє місце у навчальному процесі. «Разом переможемо! Перемога за нами!» – завершила свій виступ Лариса Миколаївна.

На пленарному засіданні було заслухано низку цікавих виступів. Зокрема, з доповіддю «Європейський вектор українознавства в умовах сучасних загроз та викликів» виступив доктор історичних наук, професор, лауреат премії імені М. Грушевського НАН України, відмінник освіти України, заслужений працівник культури України, заступник директора Науково-дослідного інституту українознавства МОН України А. І. Павко. Доповідач наголосив на вагомій ролі українознавства в осмисленні українських державотворчих та націєтворчих процесів та його значенні протидії «руському миру».

Заступник директора НДІУ А. І. Павко

Проректор з наукової роботи Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, доктор

*Проректор з наукової роботи
Національної музичної академії України
ім. П. І. Чайковського А. Я. Скорик*

мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України, член Національної спілки журналістів України А. Я. Скорик виголосила доповідь «Поліваріативність інтерпретації поняття «мистецтво медіа» у системі сучасних вітчизняних і європейських гуманітарних цінностей», у якій проаналізувала значення осягнення цього концепту для сучасного українського наукового дискурсу.

У свою чергу кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Національного ботанічного саду НАН України ім. М. М. Гришка Н. В. Чувікіна у доповіді «Історико-культурні цінності території Національного ботанічного саду НАН України ім. М. М. Гришка» проаналізувала вагомі артефакти природного й антропогенного характеру, які, незважаючи на невблаганний час і політичні реалії, збереглися для нащадків.

Завідувач відділу українознавства КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти» В. І. Лазаренко у виступі «Використання наукових позицій у національно-патріотичному вихованні освітнього процесу України» здійснив аналіз задіяння наукових праць вчених-українознавців з метою формування національно-патріотичного світогляду в української молоді.

Завідувач відділу українознавства КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти» В. І. Лазаренко

Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки, корекційної освіти та менеджменту Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К. Д. Ушинського Л. В. Іваненко у доповіді «Всякому сердцю – любов і тепло»: концепт милосердя у спадщині Г. Сковороди» намагалася досягнути глибини розмислів видатного українського філософа.

У свою чергу методист відділу українознавства КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти» О. Є. Козаченко у доповіді «Розвиток українського гуманітарного простору – вагомий чинник для становлення української свідомої молоді

Доцент кафедри педагогіки, корекційної освіти та менеджменту Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. К. Д. Ушинського Л. В. Іваненко

як складової української нації та перемоги України в російсько-українській війні» проаналізувала шляхи й головні фактори формування цілісного україноцентричного гуманітарного простору та

Методист відділу українознавства КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти» О. Є. Козаченко

його потужний вплив на формування національно-патріотичного світогляду в підростаючого покоління України.

Кандидат наук з державного управління, методист лабораторії педагогічного досвіду та етнопедагогіки Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти Л. Л. Максим'як у виступі «Національно-патріотичне виховання молодого покоління засобами історичного українознавства: уроки УПА для сьогодення» проаналізувала величезне значення Визвольних змагань середини ХХ ст. для створення у юнацтва потужних і стійких патріотичних переконань.

Вчитель-методист, вчитель історії та правознавства Опорного Доробратівського ЗЗСО I–III ступенів Мукачівської міської ради Закарпатської області М. М. Ващинець у доповіді «Українознавчі аспекти національно-патріотичного виховання на уроках історії, права, громадянської освіти – зміна акцентів в умовах війни» охарактеризував найбільш вагомий складові, за допомогою яких педагоги-українознавці формують у юнацтва любов до України та готовність її захищати від російських загарбників.

На завершення заходу в. о. директора НДІУ В. Г. Чернець подякував учасникам Всеукраїнської науково-практичної конференції «Українознавство в системі національної освіти, науки, гуманітарної політики держави» за активну участь в обговоренні актуальних гуманітарних проблем та наголосив на вагомій ролі українознавства та НДІУ під час російсько-української війни.

Таким чином, Науково-дослідний інститут українознавства МОН України

25 жовтня 2022 року організував й успішно провів Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Українознавство в системі національної освіти, науки, гуманітарної політики держави». У своїх виступах вчені й освітяни наголосили на вагомій ролі сучасного українознавства як комплексної інтегративної науки про Україну, українців і світове українство у світовому часопросторі у формуванні, становленні і розвитку гуманітарного простору України та значенні НДІУ як важливої наукової інституції, що впроваджує українознавство в усі сфери гуманітарного дискурсу України. Також були розглянуті актуальні питання розвитку українознавства в умовах неоголошеної російсько-української гібридної війни. У зв'язку з цим гості та учасники поважного наукового форуму не лише ставили дуже гострі питання, а й робили спроби віднайти на них відповіді, осмислити й актуалізувати проблеми, які турбують українське суспільство на початку ХХІ ст., та пропонували реалістичні шляхи їх розв'язання, незважаючи на складнощі воєнного часу.

В. о. завідувача відділу інформаційного забезпечення та наукових комунікацій НДІУ О. Є. Сцібан здійснив фотофіксацію конференції.

Юрій ФІГУРНИЙ

orcid.org/0000-0002-6463-0920

кандидат історичних наук,
завідувач відділу української
етнології НДІУ

Ольга ШАКУРОВА

orcid.org/0000-0001-9842-2997

кандидат історичних наук,
старший науковий співробітник відділу української етнології НДІУ